

REINBEITEDISTRIKT
19/32T LAKSELVDALEN-LYNGSDALEN
Boazoorohat Ivgolahku
Troms- og Vest-Finnmark reinbeiteområde

Landbruksdirektoratet

Deres ref.:
20/26507

Vår ref.:
2021/95

Dato
10.05.2021

Ad. Høring – felles bruksregler for reinbeitedistriktene 30B Midtre sone og 30A Vestre sone

Viser til overnevnte rubriserte med høringsfrist 10 mai 2021

Distriktet støtter seg til distriktets innsigelse og høringsuttalelse datert 31.01.2016 - vedlagt nedenfor.

Det er et faktum at det ble gjort urett mot både midtre sone og distrikt/siidaer i rbd. Ivgolahku og Reinøya ved at sonegrensen ble trukket langt innenfor de tradisjonelle beiteområdene. Beiterettigheter ble da overført til vestre sone og distriktet tilhørende dette flyttesystemet. Det aktuelle området er ved finskegrensen ved Roavvoaivi. Med det pennestrøk mistet både midtre sone og tilhørende siidaer store deler sitt sedvanerettslige beiteområdet til vestre sone. I etterkant har Ivgolahku og Reinøya mistet omtrent halve vinterbeitet iforbindelse med etablering av bruksregler og beitesoner internt i midtre sone jfr. bruksregler vedtatt av Fylkesmannen desember 2018. Denne prosessen pågikk stilletiende uten medvirkning eller involvering av rettighetshavere. Bruksreglene er gjenstand for behandling i jordskifteretten. Det samme kan man også si om fellesbruksregler for vestre- og midtre sone. Forvaltningsrettslige prinsipper og verdier ble brutt fordi saken var ikke godt nok opplyst før vedtak. Alders tids bruk og rettigheter ble oversett.

Vi krever endring av sonegrensen mellom vestre og midtre sone ved riksgrensen, slik at Goddoavzi og vannskillet også blir sonegrense - en naturlig og hensiktsmessig løsning for å unngå årlige sammenblandinger og uro - som dagens sonegrense har forårsaket. Våren 2019 hadde vi sammenblanding med Abborassa v/Sunnenit siida. Sammenblandingen skjedde like før vårflyttingen. Denne siida ga ikke oss anledning til å skille ut våres rein. Vi fikk ikke utskilt våres rein før på Guorbavuobmi (vår og høstbeite til Abborassa), noe som medførte til betydelig kostnad med trailertransport helt til Lyngen. Slike sammenblandinger utløser en katastrofal situasjon - og dette vil skje så lenge grensedragning er unaturlig ift topografien og driftsmønsteret til siidaene på midtre sone.

Postadresse

Telefon

E-post:

Postboks 628 Sentrum

41 10 52 77

henrik.gaup@gmail.com

**Postboks 628 Sentrum
9256 TROMSØ**

41 10 52 77

**henrik.gaup@gmail.com
Org.nr.: 875 765 272**

Styringsgruppen og arbeidsgruppene ifm prosessen Ny distriktsinndeling i Vest-Finnmark (1996-2000) var opptatt av at grensene skulle følge naturlig grenseskiller. Undertegnede var prosessleder for prosjektet.

Hilsen

Henrik Gaup

Kartskisse

REINBEITEDISTRIKT
19/32T LAKSELVDALEN-LYNGSDALEN
Boazoorohat Ivgolahku
Troms- og Vest-Finnmark reinbeiteområde

Fylkesmannen i Finnmark

Deres ref.:

Vår ref.:
2016/09

Dato
31.01.2016

Ad. Høring – felles bruksregler for reinbeitedistriktene 30B Midtre sone og 30A Vestre sone

Viser til fylkesmannens forslag av 10.11.15 til felles beitebruksregler mellom distrikt 30A Vestre og 30B Midtre sone, samt til epost fra underdirektør Adam K. Hætta pr. 13. Januar 2016 – med utsatt høringsfrist til 31.01.16.

Innledningsvis kjenner undertegnede godt til tidligere prosesser som prosjektleder for Ny distriktsinndeling i Vest-Finnmark. Jeg ledet arbeidsgruppene og styringsgruppen i perioden 1996-2000. I etterkant gjorde Fløttenutvalget en utredning av sonegrenser – en utredning som reindriften kunne vært foruten.

Postadresse

Telefon

E-post:

Postboks 628 Sentrum

41 10 52 77

henrik.gaup@gmail.com

**Postboks 628 Sentrum
9256 TROMSØ**

41 10 52 77

**henrik.gaup@gmail.com
Org.nr.: 875 765 272**

Å gjennomføre en utredning i regi av det offentlige krever god kompetanse, forberedelse og planlegging I tillegg er det en rekke hensyn til rettsikkerhet og forsvarlighet som skal ivaretas. Forsvarlighetskrav kan for eksempel bestå i undersøkelsesplikt, kontradiksjon og behov for varsomhet. Utvalget ble beskyldt for å ikke følge etiske normer – den viktige tilliten som partsobjektiv var dermed ikke til stede.

Høringsuttalelsen vil i hovedsak omhandle sonegrensen ved riksgrensen Norge-Finland, men også berøre flytteleien gjennom både Vestre- og midtre sone.

Distrikt 19/32T har tidligere uttrykt sterkt misnøye over Reindrifststyrets vedtatte grensedragningen mellom Vestre og Midtre sone i sak 17/2004. Den vedtatte sonegrense mellom distrikt 19/32T og 34 ved riksgrensen fravek for det første fra den allmenne oppfatning fra både arbeidsgruppene, styringsgruppene og folkemøtene. I første omgang ble Roavvuoaivi vedtatt som gråsone, men nå ser vi at den er foreslått innlemmet i Vestre-sone. Forslaget strider i mot både enigheten fra prosessen Ny-distriktsinndeling, sedvanerettigheter, hensiktsmessighet, driftsmessig forsvarlig og økologi, herunder reintall og kapasitet.

Se Vedlegg nr. 1 over digitalisert kart over vintersiidaer i distrikt 31 i Vest-Finnmark reinbeiteområde utgitt 08.07.1997 med ref. Anders Westlund viser oppsummering av Ny distriktsinndeling fra arbeidsgruppene. Se også vedlegg nr. 2 kartskisse over enighetsprotokollen mellom distrikt 34 og 19/32T.

Roavvuoaivi er rettighetsområde for reindriften i midtre sone og siidaene Dommos og Unnit. Det vil være både rettstridig og svært unaturlig å innlemme dette i Vestre sone. En slik avgjørelse vil bli gjenstand for rettsapparatet og unødig konfliktskapende.

Beitegrensen er:

Fra Riksgrensen (Rr 327)/høyde 577) 08528809,34, 7659431,59, 68.81930, 23.77487 Norge-Finland på sørsiden av Roavvuoaivi (grensevinkel) i nordvestlig retning over Baktecohkka og derfra i rettlnje til Doaresjavri og videre til et lite vann sør øst for Njahkajavri.

Det bemerkes at distrikt 34 Abborassa sine tradisjonelle vinterbeite er ved Buoiddesnjunni og Suolovuomas. Det er først i nyere tidsepokeat siida Sunnen-Mahte bartnitt har begynt å beite over Badasoaivi. Badasoaivi har iflg. Vinterbeitekartlegging av Vorren og Steen i 1950-60 tallet tilhørt Niilsiit-siida. Men som sagt, reindriften har også opplevd endringer og omskiftninger – nå gjelder det i

Postadresse

Telefon

E-post:

Postboks 628 Sentrum

41 10 52 77

henrik.gaup@gmail.com

**Postboks 628 Sentrum
9256 TROMSØ**

41 10 52 77

**henrik.gaup@gmail.com
Org.nr.: 875 765 272**

hovedsak å legge vekt på hensiktsmessigheten, driftsmessig forsvarlig og økologi, herunder reintall og kapasitet.

Med hensiktsmessigheten menes det at området er vannskille og naturlig skille/stengsel når det gjelder reintrekk og for å unngå sammenblandinger. Elvedalen Goddoavzi og Ahkkanasgierat utgjør naturlig skille for reintrekk og beite. Det er her reinflokken stanser av seg selv. Beitegrense midt på snaue fjellet i unaturlig fjelldragning fremskynder sammenblandinger. Derfor har vannskillet alltid vært reinbeitegrenseområdet, selv om vedtaket fra reindrifststyret gjorde at Roavvuoaivi ble et gråsoner – et kunstig soner i så henseende.

Vannskillet er også driftsmessig forsvarlig ved at flokken ikke behøves å jages/drives kontinuerlig. Den trekker uansett helt til vannskillet. Dyrevelferden og merarbeid, fysiske og psykiske belastninger blir mindre med naturlige grensedragninger.

Med økologi menes reintall og kapasitet. På motsatt side av grensen har siida 34 Abborassa v/Sunnen Mahte siida sin vinterbeite. Denne siida har to siidaandeler med til sammen høyeste reintall på 1200 rein. Deres vinterbeiteområde er like stort som hele vinterbeiteområdet til 19/32T og 11 Reinøya. Høyeste reintall til distrikt 19/32T og 11 Reinøya er på 2900 rein. Høyeste reintall for hele Abborassa er 4200 rein og er bare 31% høyere enn for rbd. 19/32T og rbd 11 til sammen. Arealstatistikk og den digitale arealbrukskartet som Anders Westlund utarbeidet på bakgrunn av vedlegg nr. 1, viser at Abborassa har 10 rein pr. km² og distrikt 19/32T og 11 til sammen har 19 rein pr. km². Det er da man begynner å snakke om skjevheter i fordeling av reinbeitearealer. Vi vet også at Sunnen-Mahte siida aldri behøver å dobbelbeite sitt vinterbeiteområde på grunn av store disponible områder mot Suolovuomas, mens vi må beite opptil 4-5 ganger på samme området. Det er viktig å hensyn ta kapasiteten, noe også fylkesmannen har vurdert når det gjelder Ardni siida.

Igjen: forslaget er sterkt inngripen i det tradisjonelle vinterbeitet til Dommos og Unnit siida. Etter at reindrifststyret vedtok sonergrensen i 2004, har Sunnen siida noen ganger prøvd å komme over Ahkkanaselva, men sammenblandinger som resultat. Sammenblandinger i forkant av vårflyttinger er svært uheldig og enormt påkjenning. For oss som har svært lang flyttelei over slitte sommerbeiter, er det svært viktig at dyrene er i god hold. Abborassa som knapt har flytting, har ikke slike utfordringer.

Reinbeitedistrikt 19/32T må også sikres at de tradisjonelle flytteleiene ikke stenges, enten dem er innenfor Midtre eller Vestre soner. Vi flytter på nordsiden av Lavvoaivi

Postadresse

Telefon

E-post:

Postboks 628 Sentrum

41 10 52 77

henrik.gaup@gmail.com

**Postboks 628 Sentrum
9256 TROMSØ**

41 10 52 77

**henrik.gaup@gmail.com
Org.nr.: 875 765 272**

til Gargatnjuoski, over Avzevuobmi til Vuorasvarri om våren. Om høsten flyttes det opp etter Avzivuobmi via Avzi til Gargatnjuoski og derfra via Lavvoaivi til vinterbeitet.

Tidlige uttalelse av 01.13.2013:

Distrikt 19/32T uttalte følgende i slutten av 1999 til forslag til Ny distriktsinndeling:

«Kap. 7 som omhandler konkret grensedraining, er det foreslått at grensen for «reinbeitedistrikt 30 Oarjjabealli går helt til Ahkkanasgierratjavre. Styringsgruppa har til punkt og prikke fulgt leders uttalelse i saken. Ahkkanasgierratjavre er nesten midt på vinterbeitet vårt og kun 2 km fra finskegrensen.»

Tradisjonell vinterbeite til Dommos/Unnit tilhørende distrikt 19/32T og 11T:

Fra Riksgrensen (327) 08528809,34, 7659431,59, 68.81930, 23.77487 Norge-Finland på sørsiden av Roavvoaivi (grensevinkel) i nordvestlig retning over Baktecohkka og derfra i retning på østkanten av Doaresjavri og videre til et lite vann sør øst for Njakhjavri. Derfra nordover til høyeste punkt i Urddutoaivi. Videre nordøstover til Biennaroavvis høyeste punkt. Videre rett nordover etter Biennaroavvi på vestsiden av Aldovarri til vinterløypa. Videre etter vinterløypa via gamle Ahkannas ødestuetomta til Nuorttit Vuomagielas (østkanten av vuomajeaggi ved vinterløypa). Derfra sørover over Vassejeaggi til østkanten av Njargajavri. Videre rett sørover til den østligste Baktejavi på østsiden av Allaganvarri etter småvannene til Riksgrensen Norge-Finland (grensevinkel på vestsiden av Saitejavri) Kartkoordinatør WGS84 0861451,66, 7661264,25 Øst/nord 68.82410, 23.99335 UTM.

Det beskrevne området deles med distrikt 11T Reinøya v/Turi siida. Vi velger ikke å dele området mellom distrikt 19/32T og 11T. Høyeste fastsatt reintall for disse to distriktene er 2.900 til sammen. Gjeldende høyeste reintall for distriktene og siidaene i Vest-Finnmark skal være avgjørende ved fordeling av vinterbeitene.

Det er blandt annet først i slutten av 1980 (nitten-åtti) tallet at distrikt 26 begynte å beite på vestsiden av Njullosojohka og på sørsiden av Sarvagazza/Russugielas. Distrikt 33 Spalca, siida Sara har aldri før beitet på østsiden av Njukcajohka. Det er først de siste årene at denne siidaen har begynt å presse seg til Urdotoaivvi og Biennaroavvi. Distriktet viser til Reindriftsagronomens brev av 25. mars 1994 med henvisning til vårt brev av 21.10.1993 adressert Reindriftsagronomen i Vest-Finnmark.

Det er nøyaktig 20 år siden prosessen med intern fordeling av vinterbeiter startet. Ambisjonene var til stede, men arbeidet resulterte ikke iht. målsettingene pga. manglende verktøy og rammefaktorer. Prosessaspektene som prosjektgrunnlag og rammebetingelser må være tindrende klart før man starter. Det går ikke an å lage et oppskrift mens man baker - så fremt man ønsker et vellykket bakst.

Vi krever at Reindriftsforvaltningen tilrettelegger følgende faktaopplysninger og kildemateriell til møtene:

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post:</i>
Postboks 628 Sentrum	41 10 52 77	henrik.gaup@gmail.com
Postboks 628 Sentrum 9256 TROMSØ	41 10 52 77	henrik.gaup@gmail.com Org.nr.: 875 765 272

1. Fastsatt høyeste reintall pr distrikt
2. Nåværende reintall og utvikling/tiltak for bærekraftig reindrift
3. Disponering av vår- og høstbeiter (fellesbeiter)
4. Historiske kildedokumenter - K.Nissen, Ø.Vorren, A Steen, R. Paine, Finnmark Amtmann

Hovedkriteriet for inndelingen på siidanivå skal være fastsatt høyeste reintall. Dette sees i sammenheng med tradisjonelt beitebruk / historisk beitemønster før reindriftsloven av 1972.

Det må også tas hensyn til at noen distrikter (innerdistrikter) disponerer store fellesområder på vår- og høstbeitet, mens enkelte ytterreinbeitedistrikter gjør ikke det. Innerdistrikter vil på denne måten disponere større fellesområder og ha områder i reservere i tilfelle vinterbeitene skulle låse seg totalt.

Utgangspunktet for arbeidet må det overnevnte, men det er selvfølgelig anledning å fravike fra dette ved enighet. Jeg regner med at grensene må være litt dynamiske og tilpasset den enkeltes siidaens bruksregler og beitemønster.

Arbeidet må også se på sonegrensene mellom øst/midtre og midtre/vestre. For våres del er sonegrensen helt feil og er uhensiktsmessig

På distriktsinndelingsmøte som Reindriftsforvaltningen arrangerte den 22.03.99 skisserte siida Gaup v/Henrik Thomassen Gaup og Unnit-siida v/Johan Mathis Turi grensene for sine sedvanerettslig beiteområde:

"beiteland iflg. hevd og sedvaneretten:

Utg.punkt er riksgrensen Norge-Finland sørvest for Roavveoaivi /Goddeavzigierrat. Derfra etter riksgrensen til et elv som renner til Njullusjavri. Derfra på østsiden av Njullusvadda i rettlinje til Nieidavarri (494). Videre på vestsiden av Nieidajavri i rettlinje til nordenden av Ahkkanasvarri (478). Derfra over Ahkkanasjohka på nordsiden av Dommosa garddebohtu til Alduahpi. Videre på østsiden av Gåddejavri til Njukcaruhtu. Derfra over Njukcaoaivi til Gumpejavri. Derfra over Doarresjavri via Goddoavzigierrat til utgangspunktet Roavvoavi ved riksgrensen Norge-Finland Rr 327 (577).

Med Hilsen

Henrik Gaup

Postadresse

Telefon

E-post:

Postboks 628 Sentrum

41 10 52 77

henrik.gaup@gmail.com

**Postboks 628 Sentrum
9256 TROMSØ**

41 10 52 77

**henrik.gaup@gmail.com
Org.nr.: 875 765 272**

Styre- og distriktsleder

Vedlegg:
Kartskisse nr. 1
Kartskisse nr. 2

Postadresse

Postboks 628 Sentrum

**Postboks 628 Sentrum
9256 TROMSØ**

Telefon

41 10 52 77

41 10 52 77

E-post:

henrik.gaup@gmail.com

**henrik.gaup@gmail.com
Org.nr.: 875 765 272**